

الله اعلم
الله اعلم

مؤسسه آموزش عالی باختر ایلام

پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته‌ی برنامه‌ریزی گردشگری (توریسم)

تحلیل اثرات اجتماعی و زیست محیطی گردشگری از

دیدگاه روستاییان (مطالعه موردی منطقه ریجاب

کرمانشاه)

توسط:

پریسوفایی نژاد

استاد راهنما:

دکتر جعفر شرفخانی

استاد مشاور:

دکتر کلثوم خلیوند

شهریور ۱۳۹۳

به نام خدا

تأییدیه اعضاء کمیته دفاع پایان نامه

تحلیل اثرات اجتماعی و زیست محیطی گردشگری از دیدگاه روستائیان (مطالعه
موردی منطقه ریجاب کرمانشاه)

توسط:

پریسا وفائی نژاد

پایان نامه ارائه شده به تحصیلات تکمیلی مؤسسه به عنوان بخشی از فعالیت‌های تحصیلی لازم برای
اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته‌ی:

برنامه ریزی گردشگری

از مؤسسه آموزش عالی باختر ایلام

جمهوری اسلامی ایران

در تاریخ ۱۳۹۳/۰۶/۱۶ توسط هیأت داوران زیر ارزیابی و با درجه بسیار خوب به تصویب نهایی
رسید.

دکتر جعفر شرفخانی، استادیار گروه جامعه‌شناسی (راهنما)..... امضا

دکتر کلثوم خلیوند، استادیار گروه منابع طبیعی (مشاور)..... امضا

دکتر احمد حسینی، استادیار گروه منابع طبیعی (داور)..... امضا

شهریور ۱۳۹۳

اظہار نامہ دانشجو

موضوع پایان نامہ: تحلیل اثرات اجتماعی و زیست محیطی گردشگری از دیدگاه
روستائیان (مطالعه موردی منطقه ریجاب کرمانشاه)

استاد راهنما: دکتر جعفر شرفخانی

نام دانشجو: پریسا وفایی نژاد

شماره دانشجوئی: ۹۱۱۱۴۱۰۰۴

این جانب دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته برنامه‌ریزی گردشگری موسسه آموزش عالی باختر ایلام گواهی می‌نمایم که تحقیقات ارائه شده در این پایان نامہ توسط شخص این جانب انجام شده و صحت و اصالت مطالب نگارش شده مورد تأیید می‌باشد، و در موارد استفاده از کار دیگر محققان به مرجع مورد استفاده اشاره شده است. بعلاوه گواهی می‌نمایم که مطالب مندرج در پایان نامہ تاکنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی توسط این جانب یا فرد دیگری در هیچ جا ارائه نشده است و در تدوین متن پایان نامہ چارچوب (فرمت) مصوب دانشگاه را بطور کامل رعایت کرده‌ام.

امضاء دانشجو:

تاریخ:

فرم حق طبع ونشر و مالکیت نتایج

۱- حق چاپ و تکثیر این پایان نامه متعلق به نویسنده آن می باشد. هرگونه کپی برداری به صورت کل پایان نامه یا بخشی از آن تنها با موافقت نویسنده یا کتابخانه دانشگاه می باشد.

ضمناً متن این صفحه نیز باید در نسخه تکثیر شده وجود داشته باشد.

۲- کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی باختر ایلام می باشد و بدون اجازه کتبی دانشگاه به شخص ثالث قابل واگذاری نیست. هم چنین استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در پایان نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی باشد.

تاریخ و امضاء
تاریخ و امضاء

نام و نام خانوادگی دانشجو: مرسا و طای مراد
نام و نام خانوادگی نماینده تحصیلات تکمیلی: علی سرس

تقدیم به پدر بزرگوارم به پاس همه می تلاشهایی که

برایم انجام داده و به مادرم آنکه قلبش تجلی گاه

پروردگار عالمیان و روحش بزرگتر از زمین و زمان

واسکهایش پر بهاترازمروارید غلطان است.

تشکر و قدردانی

من لم یشکرالمخلوق لم یشکرالخالق

دیگر هیچ نمیدانم دیگر هیچ نمی‌فهمم، پیرامون خوددیگر هیچ را نمی‌بینم زیرا هر چه می‌بینم تاریکی و خاکستر است همه جا ابرجهل و نادانی را می‌بینم که بر سرم سایه افکنده ساعات خونسرد و بی‌اعتنا همچنان درگذرند نام خود را فراموش کرده‌ام خویش را نمی‌شناسم اما! اما... انسان‌هایی را می‌شناسم که انسان‌های دیگر را از باتلاق جهل و نادانی به ورطه انسانیت و کمال می‌رسانند اینان همان راهنمایان بشری‌اند آری همانند.

اینک که به یاری ایزد منان و لطف بی‌کران او این مجموعه به پایان رسیده است بر خود لازم می‌دانم از کسانی که مرا در تهیه و تدوین این اثر یاری نموده‌اند تشکر و قدردانی نمایم بدین منظور از جناب آقای دکتر جعفر شرفخانی استاد راهنمای گرامی و هم‌چنین سرکار خانم دکتر کلثوم خلیلوند به دلیل راهنمایی‌های ارزنده و تلاش مؤثر جهت ارتقاء کیفیت محتوای پژوهش کمال تشکر و قدردانی را دارم.

چکیده

توسعه روستایی، توسعه ای است برای مناطق روستایی و به منظور بهبود کیفیت زندگی مردم روستایی در روستاهای گردشگری می‌تواند نقش موثری در رونق بخشیدن به اقتصاد روستایی داشته و گام موثر در جهت توسعه روستایی باشد. استان کرمانشاه از یک طرف با دارا بودن روستاهای متنوع از نظر جغرافیایی، جاذبه‌های گردشگری و داشتن سابقه‌ی قدیمی اما از طرف دیگر درصد بیکاری جوانان این منطقه باید با استفاده از امکانات و قابلیت‌های در جهت رفع محرومیت‌ها، ایجاد اشتغال اقدامات لازم صورت گیرد. اهمیت و عظمت گردشگری به ایجاد فرصت‌های شغلی و درآمد محدود نمی‌گردد در صورت برنامه‌ریزی و توسعه از پیش اندیشیده شده، گردشگری قادر است منابع مستقیم و غیر مستقیم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، محیطی و سیاسی را ایجاد و سهم قابل توجهی را در توسعه ملی ایفا نماید. هدف از اجرای این پژوهش بررسی تاثیر ورود گردشگران به منطقه ریجاب استان کرمانشاه به عنوان روستای هدف گردشگری و نتایج مثبت و منفی اثرات اجتماعی و زیست محیطی آن می‌باشد. در این تحقیق از روش تحلیلی-همبستگی استفاده شد نمونه به تعداد ۱۸۶ نفر انتخاب شد که در انتخاب نمونه‌ها از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده شد. یافته‌ها از طریق پرسش نامه گردشگری جمع آوری و از روش‌های آماری برای توصیف و تحلیل داده‌ها استفاده شد در پژوهش از آمار توصیفی (انحراف معیار، میانه، میانگین و...) و برای آزمون فرضیات از آزمون آماری اسپرمن و آزمونی استفاده شد. نتایج بدست آمده نشان داد بین دو متغیر توسعه گردشگری در منطقه ریجاب و محیط زیست ارتباط معنی داری وجود دارد و همچنین بین دو متغیر توسعه گردشگری و ویژگی‌های فرهنگی- اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: گردشگران، اثرات اجتماعی، اثرات محیطی، منطقه ریجاب، شهر کرمانشاه

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
-------	------

تصاویر.....	ی
جداول.....	ک
نمودار.....	ل

فصل اول: کلیات تحقیق

مقدمه.....	۱
۱-۱- بیان مسئله.....	۲
۲-۱- اهمیت موضوع تحقیق.....	۴
۳-۱- اهداف تحقیق.....	۵
۱-۳-۱- هدف کلی.....	۵
۱-۳-۲- اهداف جزئی.....	۶
۴-۱- فرضیه‌های تحقیق.....	۶
۵-۱- مدل تحقیق.....	۶
۶-۱- تعاریف متغیرها.....	۷
۱-۶-۱- تعاریف مفهومی.....	۷
۲-۶-۱- تعاریف عملیاتی.....	۹
۷-۱- قلمرو تحقیق.....	۹
۸-۱- جمع بندی و نتیجه گیری.....	۱۰

فصل دوم: پیشینه و مبانی نظری تحقیق

مقدمه.....	۱۱
۱-۲- گردشگری روستایی.....	۱۲
۲-۲- توسعه.....	۱۳
۳-۲- انواع گردشگری.....	۱۳

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۴	۴-۲- ابعاد توسعه روستایی.....
۱۴	۵-۲- گردشگری روستایی و توسعه روستایی.....
۱۷	۶-۲- اهداف کلی توسعه گردشگری روستایی.....
۱۷	۷-۲- روستا و ضرورت توجه به گردشگری روستایی.....
۱۸	۸-۲- فواید گردشگری روستایی.....
۱۹	۹-۲- منابع گردشگری در نواحی روستایی.....
۱۹	۹-۲-۱- منابع و جاذبه‌های طبیعی.....
۲۴	۱۰-۲- نظریه‌های مهم توسعه روستایی.....
۲۵	۱۰-۲-۱- نظریه مهاجرت گاندی.....
۲۵	۱۰-۲-۲- نظریه مرکز رشد میسرا.....
۲۶	۱۰-۲-۳- نظریه دل انگیز شارل فوریه.....
۲۶	۱۱-۲- مدیریت و برنامه‌ریزی توسعه گردشگری روستایی.....
۳۰	۱۲-۲- پیشینه تاریخی تحقیق.....
۳۰	۱۲-۲-۱- پیشینه تاریخی گردشگری روستایی در جهان.....
۳۳	۱۲-۲-۲- پیشینه گردشگری روستایی در ایران.....
۳۴	۱۳-۲- اثرات و پیامدهای گردشگری روستایی.....
۳۵	۱۳-۲-۱- اثرات اجتماعی.....
۳۷	۱۳-۲-۲- اثرات زیست‌محیطی.....
۳۹	۱۴-۲- ابعاد گردشگری پایدار.....
۳۹	۱۴-۲-۱- پایداری بوم‌شناختی.....
۳۹	۱۴-۲-۲- پایداری اجتماعی.....

فهرست مطالب

عنوان صفحه

۱۵-۲- واکنش اجتماع محلی میزبان نسبت به توسعه گردشگری روستایی	۴۰
۱۶-۲- مشارکت جوامع محلی در توسعه گردشگری روستایی	۴۱
۱۷-۲- پیشینه تجربی تحقیق	۴۳
۱-۱۷-۲- تحقیقات	۴۳
۲-۱۷-۲- تالیفات	۴۴

فصل سوم: روش‌شناسی تحقیق و معرفی محدوده‌ی مورد مطالعه

مقدمه	۴۶
۱-۳- روش تحقیق	۴۶
۲-۳- مراحل اجرایی تحقیق	۴۶
۳-۳- جامعه آماری	۴۷
۴-۳- روش و طرح نمونه برداری	۴۷
۴-۳- حجم نمونه و روش محاسبه	۴۷
۶-۳- ابزار گردآوری داده‌ها (پرسشنامه، مصاحبه مشارکتی، مشاهده، مستندات)	۴۷
۷-۳- روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها	۴۷
۸-۳- جغرافیای طبیعی منطقه‌ی ریجاب	۴۸
۱-۸-۳- موقعیت، حدود و وسعت	۴۸
۲-۸-۳- مسائل آب و هواشناسی	۴۹
۳-۸-۳- آب و هوا	۴۹
۴-۸-۳- منابع آب	۵۱
۵-۸-۳- حیات وحش	۵۱
۹-۳- جغرافیای انسانی منطقه ریجاب	۵۲

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵۲	۳-۹-۱- وجه تسمیه و پیشینه تاریخی
۵۳	۳-۹-۲- ساخت سنی و جنسی جمعیت
۵۷	۳-۱۰- اشتغال در بخش‌های مربوط به جهانگردی
۵۷	۳-۱۱- خدمات پستی و مخابراتی
۵۷	۳-۱۱-۱- شبکه‌های ارتباطی و معرفی نوع جاده‌های منتهی به روستاها
۵۸	۳-۱۲- جاذبه‌های گردشگری منطقه ریجاب
۵۸	۳-۱۲-۱- جاذبه‌های طبیعی
۶۸	۳-۱۳- جاذبه‌های مربوط به ابنیه و آثار تاریخی
۷۰	۳-۱۳-۱- جاذبه‌ها، ابنیه و آثار باستانی
۷۱	۳-۱۳-۲- جاذبه‌ها، ابنیه و آثار اسلامی
۷۳	۳-۱۳-۳- جاذبه‌های فرهنگی، هنری و مذهبی

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته‌های تحقیق

۷۹	مقدمه
۷۹	۴-۱- آمار توصیفی:
۹۶	۴-۲- آمار استنباطی:

فصل پنجم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادات

۱۰۰	مقدمه
۱۰۰	۵-۱- نتیجه‌گیری
۱۰۲	۵-۲- محدودیت‌ها و مشکلات تحقیق
۱۰۳	۵-۳- پیشنهادات و راهکارها
۱۰۳	۵-۴-۱- راهکارهای بلند مدت

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۰۴.....	۲-۴-۵- برنامه‌های کوتاه مدت.....
۱۰۶.....	منابع.....

فهرست تصاویر

صفحه

عنوان

- ۴۸..... تصویر شماره ۱: موقعیت جغرافیایی منطقه ریجاب
- ۵۲..... تصویر شماره ۲: موقعیت روستاهای ریجاب
- ۵۹..... تصویر شماره ۳: موقعیت رودخانه ها
- ۶۰..... تصویر شماره ۴: آبشار ریجاب
- ۶۱..... تصویر شماره ۵: دره هونه
- ۶۲..... تصویر شماره ۶: درختان بلوط
- ۶۴..... تصویر شماره ۷: درخت گردو
- ۶۵..... تصویر شماره ۸: درخت انگور
- ۶۵..... تصویر شماره ۹: درخت هلو
- ۶۶..... تصویر شماره ۱۰: گل محمدی
- ۶۷..... تصویر شماره ۱۱: گل لاله
- ۶۷..... تصویر شماره ۱۲: گل بایونه
- ۶۹..... تصویر شماره ۱۳: مقبره سلطان سی قلی مه
- ۶۹..... تصویر شماره ۱۴: قلعه و برج خاموشی
- ۷۰..... تصویر شماره ۱۵: قلعه یزدگردی
- ۷۰..... تصویر شماره ۱۶: باستانی آشپزخانه
- ۷۱..... تصویر شماره ۱۷: مقبره ابو دجانه
- ۷۲..... تصویر شماره ۱۸: مقبره بابا یادگار
- ۷۳..... تصویر شماره ۱۹: مسجد عبدالله بن عمر
- ۷۷..... تصویر شماره ۲۰: ورزش پارا گلایدر

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول (۱-۴): میانگین و انحراف استاندارد مؤلفه‌های مختلف مؤثر بر توسعه گردشگری در ریجاب کرمانشاه.....	۹۵
جدول (۲-۴): ضرایب متغیرهای وارد شده بر معادله رگرسیون در گام اول.....	۹۷
جدول (۳-۴): ضرایب متغیرهای وارد شده بر معادله رگرسیون در گام دوم.....	۹۷
جدول (۴-۴): ضرایب متغیرهای وارد شده بر معادله رگرسیون در گام سوم.....	۹۸
جدول (۵-۴): نتایج ارتباط بین توسعه گردشگری و ویژگی‌های فرهنگی - اجتماعی سطح آگاهی مردم، مشارکت اجتماع محلی، گسترش خدمات).....	۹۹

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار(۴-۱): توزیع فراوانی سن پاسخگویان.....	۸۰
نمودار(۴-۳): توزیع فراوانی وضعیت شغلی پاسخگویان.....	۸۱
نمودار(۴-۴): توزیع فراوانی مدت زندگی در روستای ریجاب.....	۸۱
نمودار(۴-۵): توزیع فراوانی وضعیت تأهل پاسخگویان.....	۸۲
نمودار(۴-۷): توزیع فراوانی تحصیلات پاسخگویان.....	۸۳
نمودار(۴-۸): توزیع فراوانی استقبال از ورود گردشگران به روستای ریجاب.....	۸۳
نمودار(۴-۹): توزیع فراوانی واقعیت داشتن اطلاعاتی رادیو، تلویزیون، روزنامه در مورد جاذبه‌های ریجاب.....	۸۴
نمودار(۴-۱۱): توزیع فراوانی از بین رفتن گونه‌های گیاهی و جانوری با توسعه گردشگری در ریجاب.....	۸۵
نمودار(۴-۱۲): توزیع فراوانی تمایل به تبدیل زمین‌های کشاورزی خود به مکانهای رفاهی گردشگری نظیر تعریض خیابان‌ها و هتل.....	۸۵
نمودار(۴-۱۳): توزیع فراوانی اعتقاد به تغییر روش زندگی با ورود گردشگران به ریجاب.....	۸۶
نمودار(۴-۱۴): توزیع فراوانی از دست رفتن امنیت منطقه ریجاب با ورود گردشگران به منطقه.....	۸۶
نمودار(۴-۱۵): توزیع فراوانی افزایش اشتغال زایی با توسعه گردشگری در روستای ریجاب.....	۸۷
نمودار(۴-۱۶): توزیع فراوانی تأثیر رونق گردشگری و فعالیت‌های مرتبط با آن در ریجاب بر افزایش در آمد خانوارهای ساکن.....	۸۷
نمودار(۴-۱۷): توزیع فراوانی تأثیر گردشگری بر جلوگیری از مهاجرت جوانان و فعالان اقتصادی ریجاب به دیگر مناطق کشور.....	۸۸
نمودار(۴-۱۸): توزیع فراوانی درآمد زایی فروش تولیدات روستایی (صنایع دستی، لبنیات محلی و ..) به گردشگران برای خانوارهای محلی ریجاب.....	۸۸

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار(۴-۲۴): توزیع فراوانی تأثیر گردشگری بر افزایش آلودگی هوا و صوتی در روستای ریجاب.....	۹۱
نمودار(۴-۲۵): توزیع فراوانی تأثیر گردشگری در افزایش طرفداران از محیط زیست در ریجاب ۹۲	۹۲
نمودار(۴-۲۶): توزیع فراوانی تأثیر گردشگری در آسیب رسانی به مناظر زیبای روستایی در ریجاب.....	۹۲
نمودار(۴-۲۷): توزیع فراوانی تأثیر گردشگری در آسیب پذیری محیط زیست در ریجاب از طریق پخش زباله و نشت فاضلاب.....	۹۳
نمودار(۴-۲۸): توزیع فراوانی تأثیر رشد گردشگری بر توجه بیشتر اهالی به آداب و رسوم و فرهنگ محلی سنتی منطقه.....	۹۳
نمودار (۴-۲۹): توزیع فراوانی موافقت با تغییر کاربری اراضی روستای خود به هتل و اقامتگاه و مراکز خرید برای توسعه گردشگری.....	۹۴

فصل اول

کلیات تحقیق

مقدمه

توسعه روستایی، توسعه‌ای است برای مناطق روستایی و به منظور بهبود کیفیت زندگی مردم روستایی در روستاهای گردشگری می‌تواند نقش موثری در رونق بخشیدن به اقتصاد روستایی داشته و گامی موثر در جهت توسعه روستایی باشد. فقر روستایی تقریباً ۶۳٪ از کل فقر جهانی را شامل می‌شود و تقریباً در همه کشورها، شرایطی که فقرای روستایی از لحاظ مصرف شخصی، دسترسی به آموزش، مراقبت‌های بهداشتی، آب آشامیدنی، مسکن، حمل و نقل و ارتباطات با آن مواجه اند بسیار نامساعدتر از شرایط فقرای شهری است. در ایران نیز حدود ۳۱٪ جمعیت در روستاها زندگی می‌کنند که توجه به مناطق روستایی می‌تواند با فراهم آوردن محیط زیست سالم و پایدار نقش مهمی در توسعه ملی داشته باشد. با توجه به دیدگاه‌ها و نظریه‌های مختلف به گردشگری، توسعه روستایی، اهداف و آثار آنها، می‌توان گفت که گردشگری روستایی از یک طرف با فراهم کردن فرصت‌های جدید برای بسیاری از روستاها به عنوان وسیله‌ای است که به جوامع روستایی حیات دوباره می‌دهد، موجب توسعه این نواحی می‌شود. و این سکونت‌گاه‌ها را پابرجا نگه می‌دارد، از طرف دیگر توسعه بدون برنامه آن سبب آسیب‌های اجتماعی و زیست محیطی در سکونت‌گاه‌های روستایی شده است. بنابراین باید با توجه به ویژگی‌های محیطی و شرایط مکان، نوعی خاص یا ترکیبی از این رویکردها و استراتژی‌ها برای توسعه گردشگری در مناطق روستایی مورد توجه قرار می‌گیرد. اگر از مرکز شهر کرمانشاه حدود ۱۲۰ کیلومتر به طرف شمال غرب این استان و در مسیر دالاهو- سرپل ذهاب حرکت کنید، در میان قله‌های برفگیر، دره‌های عمیق، دامنه‌های پوشیده از درخت و در کنار رودخانه‌ای خروشان، منطقه‌ای بکر و زیبا را به نام ریجاب خواهید دید. ما کردزبانان به این منطقه زیبا می‌گوییم «ریژآو» که به معنی محل ریزش آب و آبشار است و قطعاً اگر شما هم گذرتان به این بهشت خورد در نخستین نگاهتان به علت نامگذاری آن پی خواهید برد، چون از لابه لای کوه‌های منطقه چشمه‌های بسیار زیبایی جریان دارد که سبب پرآبی ریجاب شده است. گردشگری می‌تواند اثرات مثبت و منفی زیادی بر روی محیط زیست ریجاب بگذارد. اما مطالعات در این زمینه نشان داده است که اثرات منفی گردشگری خیلی بیشتر از اثرات مثبت آن است (سعیدی، ۱۳۷۷: ۵۸). ولی دولت‌ها برای افزایش

اثرات مثبت گردشگری می‌توانند نقش به‌سزایی ایفا کنند. دولت‌ها می‌توانند با اعمال تدابیر مختلف، اثرات منفی گردشگری را کاهش دهند. از جمله کارهایی که دولت‌ها می‌توانند انجام دهند بالا بردن سطح فرهنگ و آگاهی مردم، چه مردم بومی و چه گردشگران در زمینه حفظ محیط زیست است (رضوانی، ۲۰۸:۱۳۸۵). زیرا هرچه آگاهی مردم در این زمینه بیشتر شود مسلماً تلاش آنها در نگهداری و مواظبت از پوشش گیاهی و جانوری بیشتر خواهد شد.

همچنین نحوه رفتار و استفاده مردم بومی از طبیعت و محیط زیست می‌تواند بسیار موثر باشد؛ زیرا به‌طور غیر مستقیم موجب می‌شود تا گردشگران مجبور شوند از محیط زیست نگهداری نمایند. از دیگر کارهایی که دولت می‌تواند انجام دهد اعمال سیاست‌های مناسب برای بهره‌برداری از جاذبه‌ها است (افتخاری، ۹۸:۱۳۸۵).

۱-۱- بیان مسئله

رشد روز افزون و پر شتاب گردشگری بسیاری از صاحب‌نظران را برآن داشته است که قرن بیستم را قرن گردشگری بنامند. آنتونیو ساونیاک، دبیر کل پیشین سازمان جهانگردی در ۱۹۹۸ اعلام کرد "گردشگری در پایان قرن بیستم به صنعت شماره یک جهان تبدیل خواهد شد". (لی، ۱۸:۱۹۹۴) بسیاری از کشورها این صنعت پویا را منبع درآمد و اشتغالزایی، رشد بخش خصوصی و توسعه ساختار زیر بنایی می‌دانند (لی، ۱۸:۱۹۹۴). در چند دهه اخیر رشد و توسعه اقتصادی-اجتماعی به صورت یک فرایند پیوسته و فراگیر در بسیاری از جوامع همراه با افزایش درآمد ملی و ایجاد تغییرات مثبت در درآمد سرانه همراه بوده است. در چنین شرایطی، استفاده از گردشگری به مانند راهی مناسب در پر نمودن اوقات فراغت و با هدف کاهش تاثیر تنش‌های روزافزون زندگی متمرکز شهری و صنعتی مورد توجه قرار گرفته است. پدیده آلودگی هوا در شهرهای بزرگ، آلودگی صوتی و سایر آلاینده‌های محیط زیست، سبب می‌شود نیاز مردم شهر نشین به طبیعت و استفاده از موهبت‌های آن و فرار از زندگی ملامت آور ماشینی و پناه بردن به مراکز تفریحی و مناطق تفرجگاهی طبیعی خارج از شهرها، روز به روز بیشتر شود به سبب همین عوامل اهمیت جهانگردی در جهان امروز بر همه آشکار شده است. در دنیای امروز، پیچیدگی زندگی اجتماعی